

הצעת חוק: בית המשפט למשפחה לא ידון בבורריות עסקיות בין בני זוג (משפט, עמ' 28)

לא מערבים משפחה ועסקים?

הצעת חוק: בורריות עסקיות יוצאו מבית המשפט למשפחה

הצעת חוק פרטית שיגיש היום ח"כ יריב לוין מבקשת לצמצם את מעורבותו של בית המשפט למשפחה בסכסוכים שכוללים תאגידים, בטענה ששופטיו חסרים את המומחיות המתאימה לדון בהם. לתשומת לבם של עידן עופר וסטף ורטהיימר

ניהם, הוא יאושר בבית המשפט לענייני משפחה. לעומת זאת לפי הגייה שאני תומך בה, הבאת סכסוכים עסקיים לבית משפט שאין זה תחום התמחותו יוצרת אי-צדק וגורמת עוול לשני הצדדים. כעורך דין מסחרי אתה מוצא את עצמך מתגלגל לבית המשפט למשפחה, ועד שגומרים לריב לא נשאר כלום מהתאגיד".

חשש להברחת נכסים

חוק בתי המשפט לענייני משפחה מאפשר לצרף להליך שמתנהל מולו

בית משפט מחוזי. פרידה בין בני זוג אינה המקרה היחיד שעליו תשפיע הצעת החוק. עוד דוגמה קלאסית היא אב ובן שהקימו חברה והסתכסכו בעסקים. במצב הנוכחי, במקום שהבוררות ביניהם תופנה לבית משפט שמבין בתיחום העסקי היא מגיעה לבית המשפט לענייני משפחה".

ח"כ לוין, מגיש הצעת החוק, מבהיר שמדובר בעניין של מדיניות: "ישנן שתי גישות אפשריות. גישה אחת טוענת שעקרון-העל הקובע הוא מהות הצדדים, ולכן כל עוד בני משפחה מעורבים בסכסוך הסכם הבוררות ב"

ראל שמעוני ושאותה מגיש ח"כ ערד יריב לוין מהליכוד, מבקשת בעיקר לתת מענה לאנשי עסקים ולבעלי ממון שמצויים בהליכי גירושין והחברות שבבעלותם נפגעות בעקבות הסכסוך האישי שלהם.

הצעת חוק בעניין הוגשה כבר בינואר 2005, בכנסת ה-16, אך היא לא קודמה והליכי החקיקה נתקעו. ערד שמעוני, נ"ש, שמקדם כעת את ההצעה החדשה, הסביר ל"כלכליסט": "בתי המשפט למשפחה אינם מבינים בנושאים תאגידיים ופיננסיים, והכוונה היא שביית המשפט שיהיה מוסמך לדון בכך יהיה

בלעדי כלכליסט

מארק שון

הצעת חוק חדשה שאי מורה להיות מוגשת היום לכנסת קובעת שהסכמי בוררות בין בני משפחה שמעורבים בהם גם תאגידים לא יופנו לבית המשפט לענייני משפחה אלא לבית המשפט המחוזי. ההצעה, שאותה יום ערד יש

רונן דליה: הפתרון הוא לא להוציא את ההליכים הקשורים לתאגידים החוצה, אלא לדאוג שיהיה בבית המשפט למשפחה שופט שיש לו ניסיון בדיני חברות. כרגע אין שופטים כאלה"

מתן פלסנר: הצעת החוק מתייחסת להיבט צר אחד בלבד. מה יעלה בגורלה של תביעה משפחתית שבה תאגיד הוא צד בתביעה, אך היא אינה נוגעת לחוק הבוררות?"

ישראל שמעוני: חוץ מבני זוג, עוד דוגמה היא אב ובן שהקימו חברה והסתכסכו. כיום, במקום שהבוררות ביניהם תופנה לבית משפט שמבין בעסקים היא מגיעה לבית המשפט למשפחה"

ח"כ יריב לוין: הבאת סכסוכים עסקיים לבית משפט שאין זה תחום התמחותו עושה עוול לצדדים. מתגלגלים בבית המשפט למשפחה, ועד שגומרים לריב לא נשאר כלום מהתאגיד"

מס' 17939296-6	18.05.2009	כלכליסט - כותרת	עמוד 28	32	10.13x24.57
----------------	------------	-----------------	---------	----	-------------

גם בעלי דין שאינם בני המשפחה המ' סוכסכים, כל עוד צירופם נדרש לצור' רך ההכרעה בסכסוך. החוק גם מאפשר לבית המשפט למשפחה למשוך אליו תביעה שמתנהלת בבית משפט אחר, אם לרעתו הצדק והתועלת שבאיחוד התביעות עולים על הפגיעה בענייניו של מי מהצדדים להליך. סעיפי החוק הללו מאפשרים לצרף לסכסוך בין בני משפחה גם תאגידים וגורמים נקאיים, כאשר סמכותו של בית המשפט למשפ' חה לצרף תאגיד להליך הוא רחב מאוד, כל עוד התאגיד קשור לסכסוך.

"בעבר היתה מגמת הפסיקה בדיני משפחה לצמצם מעורבות של תאגידים, אך בשנים האחרונות התהפכה המגמה, וכיום יש מגמה של בתי המשפט למ' שפחה דווקא לדון בדיני חברות מתוך רציונל שזה יפתור את כל הסכסוך", אומרת עו"ד ליהיא כהן דמבינסקי. "אני מנהלת כיום תיק שבו הבעל הוא דירקטור יחיד בחברה וביקשתי לצרף את החברה לתיק, כי בלעדיה אין לי די כלים להגן על האשה".

המגמה הנוכחית בפסיקה נקבעה בפסקים של השופטים בן ציון גרינב' רגר ואיתי כץ מבית המשפט למשפחה בירושלים ב' 2005-2006. בשני המק' רים אישרו השופטים הכנסת תאגידים לסכסוכים בין בני זוג מחשש להברחת נכסים של הבעל באמצעות חברות שבי' שליטתו.

ראוי לציין שמלבד שאלת התמחות השופטים, לבעלי דין רבים יש דווקא עניין להשאיר את הטיפול בסכסוך העסקי שלהם בין כותלי בית המשפט למשפחה, שבו מוטל חיסיון אוטומטי על כל ההליכים.

עורכי הדין מתנגדים

עורכי דין רבים המתמחים בדיני משפחה תוקפים את הצעת החוק החד' דשה בטענה שהיא נוגעת להיבט צר של בעיה מורכבת. לדבריהם, הפתרון לבעיה אינו טמון בהוצאת תיקים מבית המשפט למשפחה אלא ביצירת התמק' צעות של השופטים הקיימים בו בדיני חברות.

"האם כל סכסוך בעל אופי משפחתי עסקי שנוגע לחוק הבוררות ומעורב בו תאגיד לא יידון עוד בפני בית המשפט למשפחה? מדוע?", שואלת עו"ד מתת פלסנר, שטוענת כי מדובר בהצעת חוק בעייתית מאוד. "הצעת החוק אינה ברורה דיה ומתייחסת להיבט צר אחד בלבד של תביעות, אלה שנוגעות לחוק הבוררות. עולה כאן שאלה בוערת: מה

יעלה בגורלן של אותן תביעות בעלות אופי משפחתי עסקי שבהן תאגיד הוא צד בתביעה, אך שאינן נוגעות לחוק הבוררות? מה אפשר ללמוד מהצעת החוק הספציפית כל כך על כלל המ' קרים?".

עו"ד רן רייכמן טוען שבכל אופן מדובר בפיצול מלאכותי. "השאלה היא איך הגיעו הצדדים בכלל לפסק בורר. הרי הסכסוך החל בבית המשפט לע' נייני משפחה, ששלח את הצדדים לבו' ררות והם הסכימו לכלול את התאגיד במסגרת הפתרון לסכסוך. לכן, הפיצול בין הנושאים התאגידים לנושאים הו' גיים הוא מלאכותי – מדובר בסכסוך אחר שצריך להיפתר במקום אחר". לד' ברי רייכמן, טענת האי'התמקצעות של השופטים בנושאים כלכליים אינה רל' בנטית. "בית המשפט מסייע במומחים להערכת שווי של חברות, ולכן טיעון מסוג זה הוא לא ממין העניין".

עו"ד רונן דליהו דווקא מסכים עם יוזמי הצעת החוק שישנה בעיה בחוסר ההתמקצעות של השופטים, אך גם הוא סבור שהפתרון המוצע אינו האידיאלי. "הפתרון הוא לא להוציא את ההליכים הקשורים לתאגידים החוצה, אלא לדאוג שיחיה שופט בבית המשפט למשפחה שיש לו ניסיון בדיני חברות. כרגע באמת אין כאלה שופטים, כי הרקע שלהם הוא בעיקר בדיני משפחה והם אכן לא שולטים במט'ה התאגידית".

רוב התאגידים – אדם אחד או משפחה אחת

עו"ד מגי הלפרין, בעלת משרד לע' נייני משפחה, סבורה גם היא שהפיצול בין המשפחתי לתאגיד אינו מתאפשר מסיבות מעשיות. "רוב התאגידים ביש' ראל הם חברות פרטיות שנשלטות בידי אדם אחד או משפחה אחת. החברה היא המסגרת הפורמלית, אבל מאחוריה יש אנשים, והאדם שמאחורי החברה הוא הגורם הדומיננטי".

הלפרין נותנת דוגמה הממחישה את הבעייתיות שיש לדעתה בהצעה: "קח לדוגמה בני זוג שהם בעלי מוסך וכל אחד מהם רשום כבעלים של 50% ממניות החברה שמפעילה את המוסך. הם מתגרשים ומסתכסכים בעניין חל' קת העסק. האם זה יותר סכסוך של דיני חברות או סכסוך גירוישים ברוב המ' קרים, זה יותר עניין של דיני משפחה. אם נשלח כל סכסוך כזה למהוו, נגרם לכך שדווקא הערכאה הפחות מתאימה תתמודד עם הסכסוך".

mark.schon@calcalist.co.il